## Secțiunea: **Moldova și Transilvania între Occident și lumea post-bizantină în secolele XV-XVI. Imagine și text în context istoric**

Organizatori secțiune: **Emil DRAGNEV**

.....

### Prezențe italiene în pictura murală din Moldova secolelor XV-XVI. Coordonate iconografice și stilistice

**Emil DRAGNEV**,
Universitatea de Stat din Moldova

În picturile murale ale bisericii Sf. Gheorghe de la fostele curți domnești din Hârlău, realizate, în opinia noastră, la o distanță temporară apropiată de data construcției (1492), câteva scene evocă contactul cu arta italiană renascentistă, în mod special: Tripla lepădare a lui Petru și Cavalcada lui Pilat. Amprenta italiană este detectabilă în chipurile și figurile unor personaje, elemente arhitecturale, perspectiva călăreților etc. Ținând cont de faptul că ansamblul pictural de la Hârlău a fost pus în legătură cu așa-numita „școală de la Kastoria", iar elementele respective nu

se regăsesc în repertoriul cunoscut al acestei „școli”, poate prinde contur supoziția privind contactul direct al zugravilor de la Hârlău cu arta italiană. Picturile de la Hârlău, au inspirat zugravii, care au pictat bisericile rezidențiale de la Dorohoi și Popăuți-Botoșani, aici fiind evidentă legătura intermediată. Influența picturii italiene, este vizibilă și în picturile murale de la biserica Tăierii capului Sf. Ioan Botezătorul de la curțile portarului Sucevei Luca Arbore. Cu toate că nu este întotdeauna identificabilă sursa, mai multe detalii din vestimentația și șepcile de variate forme, precum și coafurile personajelor, reflectă un contact sigur cu mediul italian, inclusiv în plan artistic. Astfel, figurile celor doi oșteni care îl flanchează pe Sf. Nichita cu tatăl său, împăratul Maximian, la judecata ce a urmat distrugerea idolilor de către primul, sunt de o evidentă inspirație quatrocentistă. De asemenea, este certă inspirația din surse italiene, a ambianței arhitecturale din scena Chemării apostolului Matei din hemiciclul absidei altarului. Ultima pare să fi ajuns pe o cale intermediată, în timp ce alte detalii mărturisesc contacte directe. Ocurențele de la Hârlău și Arbore, sunt importante prin evocarea unei legături cu arta quatrocentistă a Italiei, depășind cadrul legăturilor cu cea trecentistă, oricum mai apropiată de morfologia artei de tradiție bizantină. De asemenea, aceste cazuri sunt diferite de cel înregistrat în picturile de la Catedrala Sf. Parascheva din Roman.

.....